

Üzleti információ az orosz könyvtárakban

Az üzleti életnek nyújtott információs szolgáltatások már régen beépültek az angol, amerikai és kanadai könyvtárak napi munkájába. A sheffieldi Városi Könyvtár indította az első ilyen szolgálatot 1920-ban, s azóta is főként közművelődési könyvtárakban fejlődtek ki. Németországban még nem terjedtek el általánosan az iparnak és kereskedelemnek nyújtott információs szolgáltatások.

A korábbi szocialista országokban 1989 után számos korábbi információs központ kereskedelmi alapon kínálta szolgáltatásait a kibontakozó piacgazdaságnak, ám egyelőre kérdéses, hogy a kereslet és kínálat egymásra talál-e ezen a területen. Annál is inkább, mivel még mindig nagy az információs analfabetizmus.

Mindenesetre az üzleti (business) információ fejlődésben van Közép- és Kelet-Európában, s máris le lehet vonni néhány következtetést:

1. Csehországban és Magyarországon a könyvtárak a túlélés egyik lehetőségét látják benne.
2. Hasznos a helyi kulturális sajátosságok figyelembevétele (pl. Kínában az állami selyemipar amerikai partnerekkel joint venture-ben épít adatbázisokat).
3. A kereskedelmi és ipari információk csak hálózatba szervezve hatásosak.
4. Ennek következtében elengedhetetlen a nemzetközi kooperáció. (A szolgáltatásokat nemcsak a hazai vállalkozók, hanem külföldi beruházók is használják. Pl. Csehországban egy ír és egy cseh információs ügynök viszonylag kis csapattal nyújt jogi információkat, amelyek létfontosságúak a gyorsan változó adó- és vámtörvények világában.)

Az orosz könyvtárak is próbálkoznak ezen a területen. Itt azok a könyvtárak, amelyek magukat üzleti könyvtáraknak nevezik, az információs szol-

gáltatások mellett vállalkozásokba is kezdtek. (Pl. naptárak, noteszek, plakátok kiadása; külföldi információs ügynökök képviselése; a közigazgatás információkkal való ellátása; a szakmai telefonkönyv megjelentetése.) Van olyan könyvtár, amely már nem kap állami költségvetést, hanem szolgáltatásaiból tartja fent magát, illetve információért kap bizonyos szolgáltatásokat (pl. elektromos energiát). Kibontakozóban van az ingyenes és a térítéses könyvtárak közötti verseny, bár az utóbbiak esetenként 30 000 rubel féléves előfizetési díjat vagy 500 rubel látogatásonkénti díjat is elkernek.

Az üzleti információban érdekelt könyvtárak egyhetes szemináriumot tartottak Moszkvában és Vladimirban. Mivel bizonyos tanácsalanság volt tapasztalható a kollégák körében, megalapították az Üzleti Könyvtárak Szövetségét, amely Oroszországon kívül kiterjed a FÁK más országaira is.

A szemináriumot a Bibliomarket, egy 1992-ben alapított tudományos-innovációs központ szervezte. Ezt az önfenntartó vállalkozást hárman vezetik (köztük az Állami Ifjúsági Könyvtár két munkatársa), s a szakemberek széles körére támaszkodnak. A hazai piacnak nyújtott szolgáltatásai mellett egyre inkább felkészülnek a nemzetközi piac igényeinek kielégítésére is: Moszkvában az éves forgalom több mint 60%-át nemzetközi cégek bonyolítják le.

/SIMON, E.: Information für Handel und Industrie (business information) an Bibliotheken in Russland. = Bibliotheksdienst, 30. köt. 7. sz. 1996. p. 1191–1195./

(Papp István)

Üzleti információs szolgáltatások Dániában

Bevezetés

Egy 1991-ben Dániában, 35 információs munkatárs körében végzett Delphi-típusú előrejelzés szerint 1997-ben valamennyi dániai online keresés felét végfelhasználók végzik majd. Egy másik hasonló felmérés eredményeképpen várható arány 90% a végfelhasználók javára. A 2005-re várható előrejelzés még inkább ellentmondásos; végül a két felmérésben részt vevők megállapították, hogy a nyilvánosan elérhető adatbázisok online keresésének maximum 70%-át fogják a végfelhasználók

végezni az ezredforduló utáni években, Dániában. Ez azt jelenti, hogy nagy munka vár a közvetítőkre.

Az előrejelzés szerint a nyilvánosan kereshető online információs rendszerek száma tovább nő legalább 2010-ig, amikor szerepüket egyetlen virtuális adatbázis veszi át. Ugyancsak emelkedik a külső információ iránti igény mindenféle vállalatnál és intézménynél.

Ezek az előrejelzések hivatottak választ adni a következő típusú kérdésekre: